

קול קורא להגשת הצעות לסדנת לימוד וכתובה לחוקרות בנושא :

הזדקנות נשית, הזדקנות גברית: מגדר וזיקנה בישראל

על אף שמגדר וזיקנה כרוכים זה בזה, הם נידונו בנפרד בתיאוריה ובמחקר האקדמיים במשך עשורים. למעשה, כל אחד מהם הצמיח דיסציפלינה משל עצמו: הגרונטולוגיה עסקה בזקנים כמו היו נטולי מגדר, ולימודי המגדר התמקדו בנשים ובגברים צעירות. הם והתעלמו מזקנים. העדר הדיאלוג בין שתי הדיסציפלינות שיקף את הניתוק בין מגדר לזיקנה הקיים בדימויים הפופולריים בתרבות המערבית, לפיהם נשיות וגבריות "שייכים" לגברים ונשים צעירות. הם, ואילו זקנים הם "אחרים" נעדרים מגדר. הקריאה שהשמיעו ארבר וג'ין (Arber & Ginn, 1995) לפני 25 שנה, "לחבר" בין מגדר לזיקנה, הצמיחה גוף חדש של ידע שבחן את מגוון הקשרים בין גיל לנשיות, ובמידה פחותה, בין גיל וגבריות. מחקרים אלה הניבו תובנות חשובות על האופנים שבהם תרבויות, ובראשן התרבות המערבית, מבנות את הזיקות בין נשיות וגבריות לזיקנה, כמו גם על שלל ההשלכות של הבניות אלה על חייהן של נשים וגברים בגיל מבוגר. ככלל, ספרות זו האירה את המגדר כמשתנה מרכזי בחוויית ההזדקנות על כל ממדיה – הפסיכולוגי, המשפחתי, החברתי, התרבותי, הכלכלי והפוליטי.

על אף התרומה החשובה של בחינת הקשרים בין מגדר לזיקנה, העבודות שנעשו מתוך הפריזמה הזו בישראל הן ספורות. כתוצאה מכך, חסר ידע על ההבניה הייחודית של הזיקות בין מגדר לזיקנה בתרבות הישראלית, ועל השלכותיה ברמת המקרו – מדיניות, כלכלה ותקשורת, וברמת המיקרו – החיים האישיים, המשפחתיים והקהילתיים של אנשים מבוגרים. מתוך הכרה בצורך לייצר הבנה מעמיקה ומפורטת של האופן שבו התרבות הישראלית, על שלל תת התרבויות שלה, מבנה נשיות וגבריות בהקשר לזיקנה, ושל ההשלכות המגוונות של הבניה זו על חייהן של נשים וגברים ישראלים מבוגרות. הם, הסדנה הנוכחית מבקשת לעודד חוקרות ישראליות לבחון היבטים של מגדר בזיקנה בישראל.

נושאים אפשריים (אך לא בלעדיים) למחקר ולכתובה במסגרת הסדנה הם:

היבטים מגדריים בנרטיבים אישיים של נשים וגברים; מגדר והמשפחה המזדקנת (זוגיות ויחסים בין-דוריים - הורות וסבאות/סבתאות); היבטים מגדריים במעברים ובתהליכים האופייניים להזדקנות (פרישה, אלמנות, מחלה, תלות, טיפול); מגדר ויצירתיות בזיקנה; ייצוגים של מגדר וזיקנה בתקשורת, בתרבות הפופולארית ובספרות; מגדר וזיקנה במדיניות ובפרקטיקה עם אנשים מבוגרים; מגדר, זיקנה וגוף; מגדר וגילנות; תפישות מגדריות בטיפול באנשים זקנים במערכת הרווחה והבריאות; מגדר, אי-שוויון כלכלי והתנהגות צרכנים בזיקנה; מגדר ופנאי לאחר הפרישה; וזהות מגדרית בקרב קבוצות ייחודיות של זקנות וזקנים (למשל, הקהילה הלהט"בית, מיעוטים אתניים ודתיים, עולים חדשים, ספורטאיות.ם, דוגמניות.ם, מבוגרות.ים עריריות.ים).

הסדנה מיועדת לחוקרות ותיקות ולחוקרות בראשית דרכן האקדמית במגוון דיסציפלינות במדעי החברה והרוח. היא תציע למידה משותפת לצד ליווי הפרויקטים האישיים של המשתתפות. בתום הסדנה מתוכנן פרסום שיכלול את עבודות המשתתפות (כגון גיליון מיוחד בכתב עת או ספר) ואולי אף כנס. החלטה על סוג הפרסום תתקבל במשותף. הסדנה תפעל במשך שנתיים ובמסגרתה יתקיימו שישה מפגשים מרוכזים (שלושה בכל שנה) במכללת ספיר ובאוניברסיטת בן-גוריון בנגב. המפגשים יכללו הרצאות ודיון בעבודות של המשתתפות. המפגש הראשון ייערך בתאריך **6.11.19**. ההשתתפות בסדנה מחייבת עבודה על מחקר שטרם פורסם ונוכחות פעילה בכל המפגשים. ההיתכנות לתוצר סופי ברמה הראויה לפרסום היא קריטריון עיקרי בקבלה לסדנה.

הסדנה תופעל על ידי הפורום הפמיניסטי במכללת ספיר, בעקבות זכיית הפורום בקול קורא של המל"ג לפרויקט לקידום נשים באקדמיה, ותונחה ע"י ד"ר גבריאלה ספקטור-מרזל ממכללת ספיר ופרופ' גלית נמרוד מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

חוקרות המעוניינות להשתתף בסדנה מתבקשות לשלוח (בקובץ אחד) :

1. תיאור בן 250-300 מילים של פרויקט המחקר והכתיבה המוצע
2. קורות חיים מקוצרים (עד שני עמודים) כולל דרכי התקשרות

עד לתאריך **15.8.19** לדואל gabrielasm@013.net ולדואל gnimrod@bgu.ac.il

בברכה,

ד"ר גבריאלה ספקטור-מרזל ופרופ' גלית נמרוד